

Posudek oponenta diplomové práce

Autork: Jonáš Waloshek

Název práce: **Pojem aspektového vidění a jeho uplatnění v teorii metafor**

Školitel práce: dr. Štěpán Kubalík

Oponent: doc. Tomáš Kulka

Jonáš Waloschek si pro svou diplomovou práci vybral velmi zajímavé téma. Jak sám uvádí, problematikou metafor se zabýval už Aristoteles, zkoumání metafor, ať již z hlediska estetiky či filosofie jazyka, je však aktuální dodnes.

V **úvodu** diplomové práce Jonáše Waloschka nazvané „Pojem aspektového vidění a jeho uplatnění v teorii metafor“, nenajdeme, jak bývá zvykem, krátkou charakteristiku cíle diplomové práce, a co autor považuje za její přínos. Namísto toho najde čtenář dvacetistránkovou **první** kapitolu nazvanou „Vývoj uvažování o metafoře“, v které autor tento vývoj popisuje od Aristotelovy teorie přes teorie klasické rétoriky až k teoriím moderním. Ty jsou zastoupeny teoriemi I. A. Richardse, Maxe Blacka, Paula Henleyho a Monroe C. Beardsleyho. Teorie těchto myslitelů jsou dobře vybrány a slouží jako velmi dobrý úvod k pozdějším úvahám o metafoře. Kapitola je napsána poutavě a autor zajímavým způsobem propojuje a komparuje myšlenky uvedených filosofů. Jde o kapitolu zdařilou, ke které nemám žádné připomínky.

Obdobně elegantním způsobem je v **druhé** kapitole představena teorie metafor Marcuse Hestera, který je ústřední postavou diplomové práce. Čtenář je veden

k Hesterově teorii s očekáváním, že vyřeší problémy, které se vyskytly u předchozích autorů. V **třetí** kapitole nazvané „Kritika“, v podkapitolách „Problém analogie s reversibilními obrazci“ jakož i v další podkapitole zpochybňující relevanci pojmu aspektového vidění v teorii metafory, však autor (pomocí kritiky Kathleen Stock) de facto ukazuje, že Hesterova teorie je značně problematická.

Ve **čtvrté** kapitole o roli obrazotvornosti ve vnímání zkušenosti s metaforou, by čtenář očekával obranu Hesterovy teorie proti výše uvedené kritice, a také vysvětlení, jakým způsobem řeší problematiku předchozích teorií. Nic takového tam však nenajde.

Osobně mám za to, že Hesterova teorie vytváří více problémů, než jich měla řešit. Bylo řečeno, že „Hesterova teorie metafory ... úspěšně spájí jazykovou a prožitkovou perspektivu“ (s.23) Jak přesně k tomuto spájení dochází ani čím je tento úspěch korunován, jsem se z práce nedozvěděl. Centrálním pojmem Hesterovy teorie se zdá být pojem *kvazi-smyslové představy*. Po přečtení práce stále nevím, co si pod tímto pojmem mám představit a čeho bylo s jeho pomocí dosaženo. Obdobný problém mám s „fúzí pojmovosti a smyslovosti“. Jestliže je nám dnes zcela jasné (ať již díky Kantovi, Humeovi, Strawsonovi, které autor cituje, či jiným myslitelům), že smyslové a kognitivní nelze od sebe oddělit, že například vidění nelze oddělit od interpretace, není jasné, co nového a nosného nám Hesterova teorie přináší. Není také jasné, jak mám fúzovat dvě věci, které nemohu od sebe oddělit.

V závěru práce, který tvoří kratičkou (necelé 2 stránky) **pátou** kapitolu, by čtenář očekával, že autor napíše, čeho v předložené práci dosáhnul, k jakému poznatku došel. Namísto toho, jak sám autor píše, „[z]ávěr nabídne jen

stručné shrnutí hlavních témat této práce", což skutečně autor činí, přestože rekapitulace není nutná. To samo vyvolává otázku, zda je autorovi jasné, v čem konkrétně je Hesterova teorie přínosná a jak řeší problémy, v jejichž řešení předchozí teorie neuspěly.

Můj celkový dojem z této práce je, že očekávání, která první polovina práce vyvolává, nebyla zcela úspěšně završena přesvědčivým koncem. Je to jako dojem z velmi dobře rozehrané šachové partie, od které šachista před koncem odešel.

Drobnější vadou na kráse předložené práce je vyhotovení poznámkového aparátu, který by potřeboval úpravu.

- Na mnohých místech čtenář z odkazu nepozná, zda se název díla zmíněného autora vztahuje ke knize, nebo k článku. Podle jedné z běžných konvencí se názvy knih píší kurzívou, zatímco tituly článků jsou uváděny v uvozovkách.
- Není třeba stále opakovat všechny bibliografické údaje článku či knihy, které již byly jednou uvedeny. Existuje několik konvencí, které umožňují se takovému opakování vyhnout.
- Jak známo, v názvech anglických publikací se všechna významuplná slova píší s velkými písmeny na začátku. Autor tento úzus někdy dodržuje, jindy ne.
- Některé z těchto nedostatků najdeme i v „Seznamu použité literatury“ na konci práce. Tam se navíc (na rozdíl od poznámek pod čarou) neuvádí číslo stránky článku či knihy, z kterých bylo citováno.

Závěr

Jde bezpochyby o práci poctivou, velmi dobře a čtivě napsanou, která svědčí o tom, že její autor důkladně

prostudoval odbornou literaturu, o kterou se práce opírá, že tomuto materiálu velmi dobře rozumí a dovede jednotlivé myšlenky dobře propojovat. Z formálního hlediska lze práci vytknout, že nemá standardní úvod, ani závěr, který je nahrazen stručným shrnutím hlavních témat práce. Standardní úvod a závěr by mohl autorovi pomoci lépe formulovat čeho bylo v práci dosaženo.

Po zvážení všech kladů i aspektů méně zdařilých diplomovou práci Jonáše Waloshka **doporučuji k obhajobě** a navrhuji její hodnocení známkou **velmi dobře**.

V Praze, 29. 8. 2021

Tomáš Kulka